

Editörden...

Kıymetli okurlarımız ve bilim dünyasının değerli temsilcileri; uluslararası hakemli akademik dergimizin 15 Haziran 2026 tarihinde yayımlanan otuzuncu cilt, birinci sayısını (30/1) sizlere takdim etmekten büyük bir kıvanç duymaktayız. İlahiyat, felsefe, İslam hukuku, tarih, edebiyat ve sanat gibi geniş bir yelpazede kaleme alınmış yirmi bir kıymetli araştırmayı barındıran bu sayımız, disiplinlerarası yaklaşımlarla literatüre derinlikli katkılar sunmayı hedeflemektedir.

Bu sayımızda yer alan çalışmaların bir bölümü, tarihsel ve modern dönemin sosyolojik, psikolojik ve dijital dinamiklerini disiplinlerarası bir zeminde ele almaktadır. Bu kapsamda; uluslararası ilahiyat öğrencilerinin kültürleşme ve kimlik inşa süreçleri ile dijitalleşme bağlamındaki sosyal medya algıları ve mahremiyet tasavvurları güncel olgular olarak incelenmektedir. E-ticaret platformlarındaki manipülatif "karanlık tasarım" (dark pattern) uygulamaları Türk ve İslâm hukuku ekseninde tahlil edilirken; kriz anlarında duanın psikolojik bir anlamlandırma stratejisine dönüşümü ve Sakife Olayı'nın kolektif travma merceğinden sosyolojik arka planı derinlikli olarak tartışılmaktadır.

Felsefe, mantık ve kelâm alanındaki araştırmalarımız geniş bir düşünsel yelpazeyi kapsamaktadır. 13. yüzyıl düşünce dünyasına eğilen çalışmalar, İbn Rüşd'ün akıl teorisinin Latin dünyasındaki yankılarını ve İbnü'l-Mutahhar el-Hillî'nin "burhan" teorisini bütüncül bir yaklaşımla irdelemektedir. Kelâm tarihi ve doktrinleri odağında; Mu'tezile ve Mürcie okullarının teorik kesişimleri, "nevâbit" kavramının epistemik bir dışlama aracı olarak kullanımı ile Şiblî Nu'mânî'nin oryantalist eleştirilere karşı geliştirdiği metodolojik savunma stratejisi öne çıkmaktadır. Ayrıca, Cessâs'ın "halku'l-Kur'ân" meselesine yaklaşımının fıkıh anlayışına yansımaları ve Pezdevî'nin Hanefi usulünü Mu'tezilî etkilerden arındırma çabaları okurların istifadesine sunulmaktadır.

İslam hukuku, hadis ve tarih disiplinleri bağlamında sunulan makalelerde, hukuki ve tarihi süreçlerin analitik bir dökümü yapılmaktadır. Erken dönemde "nefel" (ganimet) uygulamasının kabile geleneklerinden idari bir devlet mekanizmasına dönüşümü ve Yûsuf Sûresi üzerinden Kur'ân'daki dolaylı delillerin (karînelerin) suç ispatındaki rolünün modern yargı sistemleriyle mukayesesi bu çerçevede dikkat çekmektedir. Hukuk ve hadis usulüne dair çalışmalarda ise, Ahmed b. Muhammed ez-Zerkâ'nın Mecelle şerh literatürüne yönelttiği metodolojik tenkitler ile hadis ilminde makbul ve merdud sınırlarını çizen "hafif zayıf" (da'f yesîr) teriminin kavramsal analizi yer almaktadır.

Kıraat, edebiyat, sanat ve tasavvuf eksenindeki çalışmalarımız, İslami ilimlerin estetik, tarihi ve edebi veçhelerini gözler önüne sermektedir. Mekke ve Medine'nin sosyo-kültürel dokusunun kıraat ilminin teşekkülündeki rolü ile Mü'min sûresi 26. âyetteki kıraat vecihlerinin resmü'l-mushaf, tevcih ve meâllere yansımalarını inceleyen makalelerin alana önemli katkılar sağlayacağı söylenebilir. Edebi ve tasavvufi incelemelerde ise İmam Şâfiî'nin şiirlerindeki şikâyet teması, Divriği Ulu Camii'nin taş süslemelerinin tasavvufi göstergebilim bağlamındaki anlam dünyası ve Süleymaniye Kütüphanesi'nde bulunan Risâle-i Tasavvuf adlı eserin Çağatay şairi Yakînî'ye aidiyetinin metin tenkidi yöntemleriyle ispatı okuyucularla buluşmaktadır.

Bu zengin ve nitelikli içeriğin akademi dünyasına, araştırmacılara ve tüm okurlarımıza faydalı olmasını dileriz. Dergimizin bu sayısının hazırlanmasında ve bilimsel kalitesinin artırılmasında büyük bir özveriyle görev yapan yayın kurulumuza, makalelerin değerlendirme süreçlerini titizlikle yürüten alan editörlerimize ve editör yardımcılarımıza derin şükranlarımızı sunarız. Ayrıca, metinlerin dilsel yetkinliğini ve hatasız bir şekilde yayımlanmasını sağlayan dil editörlerimize ve son okuma ekibimize, dergimizin görsel bütünlüğünü ve dizgisini özenle hazırlayan mizanpaj

sorumlularımıza teþekkür ederiz. Son olarak, bu kıymetli araştırmalarıyla sayımızın ortaya çıkmasını sağlayan yazarlarımıza ve akademik birikimleriyle metinlere yön veren değerli hakemlerimize en içten teþekkürlerimizi sunarız.

Dergimizin daha ileri gitmesi için iyileştirme ve geliştirme faaliyetlerine devam ediyoruz. Bunun için İngilizce makalelere öncelik tanıdık. Makale yazımında uluslararası uygunluk açısından Zotero, Mendeley ya da Endnote kullanımını zorunlu kıldık. Özel sayımızın temasını günümüz problemlerine uygun olarak “Mehdi ve Mesih Tasavvurları” şeklinde belirledik. En önemlisi ülkemizin seçkin üniversitelerinden alanında uzman ve yetkin akademisyenlerimizi alan editörü, yayın ve danışma kurulu üyesi olarak dergimiz bünyesine kattık. Bu noktada dergimize katkı veren bütün akademisyenlerimize teþekkürlerimizi arz ederiz.

Dr. İsmail Erken

Editör

Doç. Dr. Fevzi Yiğit

Baş Editör